

BERKLEY

Arbetsområde

ARO 1:1

Tilläggsvillkor till
Berkleys Företag och Fastighet
del 1, Egendomförsäkring

Gäller från och med **2020-10-01**



**EVERYTHING
COUNTS
EVERYONE
MATTERS**

W. R. BERKLEY

W. R. BERKLEY INSURANCE AG, svensk filial,
Birger Jarlsgatan 22, 114 34 Stockholm, Sverige, org no. 516410-2070
Tel: +46 8 410 337 00, E-post: berkley.sverige@wrberkley.com
www.berkleyforsakring.se

W. R. BERKLEY INSURANCE AG, svensk filial,
is a branch office of W. R. Berkley Insurance AG authorised by the
Financial Market Authority, Liechtenstein.
Landstrasse 109, 9490 Vaduz, Liechtenstein.



N O R D I C
a Berkley Company

Denna allriskförsäkring är ett tillägg till grundvillkor för Berkleys Företag och Fastighet, del 1, Egendomförsäkring och gäller för egendom försäkrad enligt detta villkor.

Allriskförsäkringen motsvarar minst kraven på minimiomfattning för allriskförsäkring som beskrivs i AF AMA, Administrativa föreskrifter för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader.

Detta försäkringsvillkor utgör en del av försäkringsavtalet mellan försäkringstagaren och W.R. Berkley Insurance AG, svensk filial.

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsavtalet som består av:

- **försäkringsbrev eller försäkringsbevis med specifikationer och särskilda villkor**
- **detta grundvillkor samt Allmänna avtalsbestämmelser**
- **försäkringsavtalslagen (2005:104, FAL)**
- **övrig svensk rätt.**

Försäkringsbrevet eller försäkringsbeviset med specifikationer och åsatta försäkringsvillkor gäller före dispositiva lagregler.

Innehåller de olika delarna av försäkringsavtalet motstridiga bestämmelser gäller tolkningsföreträde i den ordning som anges ovan, dock alltid så att särskilda regler har företräde framför generella.

Vid beräkning av självrisk uttryckt i prisbasbelopp avrundas självrisken nedåt till närmaste 100-tal kronor. Andra belopp uttryckt i prisbasbelopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal kronor.

Information om försäkringsgivaren

W.R. Berkley Insurance AG, svensk filial, är en filial till W.R. Berkley Europe AG med säte i Liechtenstein. W.R. Berkley Corporation är ett av de största sakförsäkringsbolagen i USA och listat på New York Stock Exchange. Finns annan försäkringsgivare för din försäkring, framgår detta av försäkringsbrevet.

KONTAKTUPPGIFTER:

W.R. Berkley Insurance AG, svensk filial
Birger Jarlsgatan 22, 4tr
114 34 Stockholm

Org.nr: 516410-2070

Telefon: 08-410 337 00

Mailadress: sverige@wrberkley.com

www.berkleyforsakring.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

1.	ALLRISKFÖRSÄKRING FÖR ENTREPRENAD	4
1.1	Vem försäkringen gäller för	4
1.2	När försäkringen gäller	5
1.3	Var försäkringen gäller	8
1.4	Försäkrat intresse	9
1.5	Försäkrad egendom. Försäkringsbelopp. Högsta ersättning.....	9
1.6	Försäkrade skadehändelser	12
1.7	Röjningskostnader	14
1.8	Skadevärderingsregler	15
1.9	Ersättningsregler	17
1.10	Självrisk	18
1.11	Säkerhetsföreskrifter och påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift.....	18
2.	AVBROTTSFÖRSÄKRING FÖR ENTREPRENAD	25
3.	FORCERINGS- OCH EXTRAKOSTNADSFÖRSÄKRING	25
3.1	När försäkringen gäller	25
3.2	Försäkrat intresse	25
3.3	Försäkringsbelopp – Högsta ersättning	25
3.4	Försäkrade skadehändelser	26
3.5	Ersättningsregler	26
3.6	Självrisk	26
4.	BEFINTLIG EGENDOM	27
4.1	Vem försäkringen gäller för.....	27
4.2	När försäkringen gäller	27
4.3	Var försäkringen gäller	27
4.4	Försäkrad egendom och försäkringsbelopp	27
4.5	Försäkrade skadehändelser	28
4.6	Röjningskostnader	29
4.7	Skadevärderingsregler	29
4.8	Självrisk	29
5.	ÅTKOMSTFÖRSÄKRING FÖR ENTREPRENÖR	30
6.	STILLESTÅNDSFÖRSÄKRING FÖR ENTREPRENÖR	31
7.	DEFINITIONER OCH FÖRKLARINGAR	32

1. ALLRISKFÖRSÄKRING FÖR ENTREPRENAD

1.1 VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Med ändring av punkt 1.1, i grundvillkoret gäller följande.

1.1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller för försäkringstagaren i egenskap av entreprenör i sådan entreprenadverksamhet som anges i försäkringsbrevet.

1.1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller i fråga om arbeten

- även för försäkringstagarens beställare om denne är byggherre vid bygnadsverksamhet eller slutlig beställare vid montageverksamhet
- även för försäkringstagarens underentreprenör i den omfattning försäkringstagaren enligt skriftligt avtal åtagit sig att försäkra underentreprenaden.

Försäkringen gäller i fråga om hjälpmedel

- även för försäkringstagarens beställare om denne är byggherre vid bygnadsverksamhet eller slutlig beställare vid montageverksamhet och hjälpmedlet erfordras för att fullfölja det avtalade åtagandet
- även för ägare till hjälpmedel som försäkringstagaren leasar, hyr, lånar eller köpt enligt avbetalningskontrakt.

För annan än försäkringstagaren gäller försäkringen dock endast i den mån denne inte har rätt till ersättning genom egen försäkring och under förutsättning att försäkringstagaren

- i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen
- enligt lag eller
- i skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada på egendomen.

Försäkringen gäller avseende arbetstagares egendom även för ägare till egendom om denne är anställd av försäkringstagaren och egendomen är medförd till arbetsområdet.

Försäkringen gäller avseende befintlig egendom enligt del 4.

Försäkringen gäller inte i något fall för sidoentreprenör, sidoleverantör eller konsortiepartner.

1.2 NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Med ändring av punkt 1.2, under Egendomsförsäkring i grundvillkoret gäller följande.

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden om försäkringen varit i kraft, med de begränsningar som anges i punkterna 1.2.1 – 1.2.3.

1.2.1 Entreprenadtid/Utförandetid

Under entreprenadtiden/utförandetiden gäller försäkringen längst till dess arbeten helt eller delvis avlämnats/övertagits av beställaren.

Vid skada som har orsakats av att arbeten helt eller delvis tagits i bruk före avlämnandet/övertagandet gäller att försäkringen inte omfattar skada i den mån skadan kan ersättas genom annan gällande försäkring.

För arbeten som utgör montage/montageverksamhet gäller försäkringen vid provbelastning, provkörning, provdrift, prestandaprov eller kommersiell drift under entreprenadtiden/utförandetiden under sammanlagt högst fyra veckor (672 timmar).

1.2.2 Efter entreprenadtid/utförandetid

Efter entreprenadtiden/utförandetiden och efter arbeten har avlämnats/övertagits av beställaren gäller försäkringen för entreprenadverksamhet enligt denna punkt. För arbeten i egen regi gäller försäkringen dock endast enligt punkt 1.2.3 nedan.

1.2.2.1 När konsument är beställare

När konsument är beställare gäller försäkringen efter entreprenadtiden/utförandetiden efter det att arbeten har avlämnats/övertagits av beställaren för skada som upptäcks

- inom 5 år räknat från avlämnandet/övertagandet
- inom 6 år räknat från avlämnandet/övertagandet för skada som uppkommer vid avhjälpande av fel som upptäckts inom 5 år från avlämnandet/övertagandet.

Försäkringen gäller endast under förutsättning att den försäkrade är skyldig att ersätta skadan enligt konsumenttjänstlagen eller enligt Allmänna bestämmelser för konsumententreprenader utgivna av branschorganisation, om sådana är avtalade.

1.2.2.2 När näringsidkare är beställare

1.2.2.2.1 Om allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation är avtalade

När allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde är avtalade gäller försäkringen efter det att arbeten har avlämnats

- **under avtalad garantitid för skada som upptäcks under garantitiden, dock högst under 5 år från garantitidens början**
- **under avtalad garantitid samt under 1 år därefter, dock högst under 6 år från garantitidens början, för skada som uppkommer vid avhjälpande av fel som upptäckts under garantitiden.**

Försäkringen gäller endast under förutsättning att den försäkrade är skyldig att ersätta skadan enligt de allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde som är avtalade.

1.2.2.2.2 Om allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inte är avtalade

När allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde inte är avtalade, gäller försäkringen efter det att arbeten har avlämnats

- **under avtalad garantitid för skada som upptäcks under garantitiden, dock högst under 2 år från garantitidens början**
- **under avtalad garantitid samt under 1 år därefter, dock högst under 3 år från garantitidens början, för skada som uppkommer vid avhjälpande av fel som upptäckts under garantitiden.**

När allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde inte är avtalade och garantitid inte är avtalad, gäller försäkringen efter det att arbeten har avlämnats, för skada som upptäcks inom 2 år från det att arbeten har avlämnats.

Försäkringen gäller endast under förutsättning att den försäkrade är skyldig att ersätta skadan enligt avtal eller enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler. Försäkringen gäller dock inte för större åtagande eller ansvar än vad som hade varit fallet om allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom aktuellt verksamhetsområde hade varit avtalade.

1.2.2.3 Väsentligt fel under avtalad ansvarstid

Försäkringen gäller för skada på arbeten som, under försäkringstiden, upptäcks efter de tider som det i punkterna 1.2.2.1 och 1.2.2.2 anges att försäkringen gäller för. Försäkringen gäller under förutsättning att skadan är ersättningsbar enligt villkoret ARO 1:1 i övrigt och

- **att skada beror på väsentligt fel i arbeten och har sin grund i vårdslöshet och**
- **att AB04 eller ABT06 är avtalade och**
- **att den försäkrade är skyldig att ersätta skadan enligt AB04 eller ABT06 eller**
- **att ABS09 är avtalat – dock gäller att försäkringen endast gäller för ansvar som förelegat om någon av AB04 eller ABT06 varit avtalade.**

Försäkringen gäller även för skada som uppkommer vid avhjälpande av fel som den försäkrade är ansvarig för enligt föregående stycke.

Försäkringen gäller dock inte för

- **skada som upptäcks senare än 10 år efter garantitidens början**
- **kostnader för att avhjälpa felet**
- **skada på putsad, oventilerad träregelväggkonstruktion och inte heller följdskada som uppstått på grund av sådan väggkonstruktion**
- **skada till följd av fel som, i avtal eller i administrativa föreskrifter, särskilt avtalats om att vara väsentligt eller vårdslöst.**

Vid skada som försäkringen gäller för och som kan bedömas överstiga självrisken åtar sig Berkley att

- **utreda om ansvarighet föreligger**
- **förhandla med motparten**
- **föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljeförfarande och i sådant fall betala de rättegångs- eller skiljedomskostnader som den försäkrade åläggs att betala och som inte kan erhållas av motpart eller annan**
- **i det fall den försäkrade är skyldig att ersätta skadan – betala kostnader för att åtgärda skadan enligt skadevärderingsreglerna punkt 1.8.**

Högsta ersättning för skada och samtliga kostnader enligt denna villkorspunkt framgår i punkt 1.5.2.2.4.

Särskild självrisk vid skada enligt denna villkorspunkt framgår i punkt 1.10.1.1.

1.2.3 Arbeten i egen regi

För arbeten som utförs för försäkringstagarens egen räkning (för eget bruk eller för försäljning) gäller försäkringen till dess att arbeten färdigställts eller dessförinnan tagits i bruk. Fördröjs färdigställandet eller ibruktagandet av marknadsmässiga skäl, gäller försäkringen under högst 3 månader, räknat från den tidpunkt då färdigställandet eller ibruktagandet kunnat ske om dessa skäl inte funnits.

1.3 VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Med ändring av punkt 1.3 i grundvillkoret gäller följande.

Försäkringen enligt punkt 1.3.1 gäller inom Norden.

Observera att olika säkerhetsföreskrifter gäller vid stöld av egendom på de olika ställena enligt nedan.

1.3.1 Vid entreprenad

1.3.1.1 Arbeten och hjälpmedel

Försäkringen gäller för arbeten och hjälpmedel

- på arbetsområde
- på försäkringsställe som anges i försäkringsbrevet
- i försäkringstagarens arbetstagarers bostad
- på tillfällig upplagsplats på annan plats än på arbetsområde och försäkringsställe
- i transportmedel samt lastning och lossning i och ur transportmedel i samband med transport.

1.3.1.2 Ritningar, arkivhandlingar, datainformation och programlicenser samt arbetstagarers egendom

Försäkringen för ritningar, arkivhandlingar, datainformation och programlicenser samt arbetstagarers egendom gäller

- på arbetsområde
- i transportmedel under transport till och från arbetsområde.

1.4 FÖRSÄKRAT INTRESSE

Försäkringen omfattar lagligt intresse och endast sådan skada som består i att egendomens värde minskat eller gått förlorat. Försäkringen gäller därmed exempelvis inte för kostnad eller förlust som beror på att egendomen inte kan användas under viss tid eller på beräknat sätt, eller för kostnad eller förlust genom avbrott i verksamheten.

1.5 FÖRSÄKRAD EGENDOM, FÖRSÄKRINGSBELOPP, HÖGSTA ERSÄTTNING

Med ändring av punkt 1.5 i grundvillkoret gäller följande.

1.5.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som anges i försäkringsbrevet med objekttyp, eller som är särskilt angiven på annat sätt, och som försäkringstagaren äger, enligt skriftligt avtal är ersättningsskyldig för eller skriftligen åtagit sig att försäkra.

1.5.1.1 Undantagen egendom

1.5.1.1.1 Yrkesmässig uthyrning

Försäkringen gäller inte för egendom som försäkringstagaren yrkesmässigt hyr ut eller leasar ut.

1.5.1.1.2 Viss typ av arbeten och hjälpmedel

Följande slag av egendom omfattas av försäkringen endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet.

- **Arbeten som utförs i konsortium**
- **Särskilt riskfyllda arbeten med en kontraktssumma/ett värde på arbetsåtagandet som överstiger 1 000 000 kronor avseende**
 - petrokemisk industri
 - kärnkraftverk
 - bro, viadukt, bergrum, tunnel
 - dammbyggnad, vattenkraftstation, hamnanläggning
 - anläggning under, i eller ovanför vattendrag, sjö eller hav
- **Hjälpmedel av typ**
 - trafikförsäkringspliktiga fordon och släpfordon till dessa
 - gräv-, schakt-, väg- och pålningsmaskin
 - mobilkran, tornsvängkran
 - luftfartyg, luftkuddefarkost (svävare), hydrokopter
 - kassuner och pontoner med nyanskaffningsvärde överstigande 500 000 kronor
 - skepp och båtar
 - pontonkranar, mudderverk samt byggnadsverk under bogsering till sjöss
forts.

- **Hjälpmedel när de används vid arbeten**
 - i konsortium eller
 - i samband med särskilt riskfyllda arbeten med en kontraktssumma/-ett värde på arbetsåtagandet som överstiger 1 000 000 kr avseende
 - **bro, viadukt, bergrum, tunnel**
 - **dammybyggnad, vattenkraftstation, hamnanläggning**
 - **anläggning under, i eller ovanför vattendrag, sjö eller hav**
- om inte tilläggsavtal har tecknats för sådana arbeten.

1.5.2 Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Försäkringen gäller med i försäkringsbrevet angivna försäkringsbelopp.

Försäkringen för arbeten och hjälpmedel är en helvärdesförsäkring. För övrig egendom är försäkringen en förstariskförsäkring.

1.5.2.1 Fribelopp

Försäkringen omfattar – utöver belopp som anges i försäkringsbrevet – följande egendom intill högst nedan angivna belopp.

Arbetstagares egendom, dock inte pengar och värdehandlingar	10 000 kr per arbetstagare eller det högre belopp som kan finnas angivet i respektive kollektivavtal
Ritningar, arkivhandlingar, datainformation och programlicenser	100 000 kronor
Tillfälligt lånade eller hyrda hjälpmedel (detta gäller endast om hjälpmedel är försäkrade)	20 procent utöver i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp för hjälpmedel, dock högst 100 000 kronor

1.5.2.2 Högsta ersättning

1.5.2.2.1 Låsändring

Högsta ersättning för låsändring är 150 000 kronor.

1.5.2.2.2 Egendom i transportmedel

Högsta ersättning för skada på egendom i transportmedel samt vid lastning och lossning i och ur transportmedel är 500 000 kronor. Högsta ersättning vid stöld ur transportmedel är dock 250 000 kronor.

1.5.2.2.3 Räddnings- och röjningskostnader

Den sammanlagda ersättningen för egendomsskada och räddningskostnad enligt allmänna avtalsbestämmelser, punkt 8.3, är begränsad till dubbla försäkringsbeloppet för respektive egendomsslag.

Högsta ersättning för röjningskostnader framgår av punkt 1.7.

1.5.2.2.4 Väsentligt fel under avtalad ansvarstid

Högsta ersättning för skada och samtliga kostnader enligt villkorspunkt 1.2.2.3, är gällande försäkringsbelopp för arbeten dock högst 10 000 000 kronor per skada. För skador och samtliga kostnader som uppkommer under ett och samma försäkringsår är ersättningen begränsad till det dubbla gällande försäkringsbeloppet för arbeten, dock högst 20 000 000 kronor.

Uppkommer flera skador av samma orsak under flera försäkringsår, vilka omfattas av försäkringen i och för sig, är den maximala ersättning som kan betalas för samtliga skador tillsammans, begränsad till det belopp som maximalt kan betalas för skada under det försäkringsår när den första skadan inträffade.

1.5.3 Värdestegringskydd – Investering och prisändring

Det vid försäkringsårets början i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet för arbeten respektive hjälpmedel anses därefter vid varje tidpunkt vara höjt med det belopp, varmed egendomens värde ökat dels genom investering eller ändrings- och tilläggsarbeten, dels prisändring från försäkringsårets början. Detta värdestegringskydd begränsas för arbeten respektive hjälpmedel enligt nedan.

1.5.3.1 Arbeten

För arbeten begränsas värdestegringskyddet att gälla enbart för ändrings- och tilläggsarbeten och prisändring och gäller sammanlagt intill 30 procent av försäkringsbeloppet.

1.5.3.2 Hjälpmedel

För hjälpmedel begränsas värdestegringskyddet att gälla enbart för investering och prisändring och gäller sammanlagt intill 30 procent av försäkringsbeloppet.

1.5.3.3 Högsta ersättning

Högsta ersättning enligt värdestegringskyddet sammanlagt för arbeten och hjälpmedel är begränsat till 30 000 000 kronor per försäkringsår.

1.6 FÖRSÄKRADE SKADEHÄNDELSER

Med ändring av punkt 1.8.1-1.8.9 i grundvillkoret gäller följande.

1.6.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för oförutsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom.

1.6.1.1 Stöld/inbrott

Vid stöld av försäkrad egendom gäller försäkringen endast om tidpunkten för brottet kan preciseras.

Vid stöld på försäkringsställe gäller försäkringen endast om stölden skett genom inbrott* i lokal som uppfyller den inbrottsskyddsklass som gäller för aktuellt försäkringsställe eller i container eller inhägnad som uppfyller de krav på inbrottsskydd som framgår av punkterna 1.11.2.6.1 och 1.11.2.6.3 – 1.11.2.6.4.

Vid stöld i försäkringstagarens eller dennes arbetstagares bostad, gäller försäkringen endast om stölden skett genom inbrott* i bostad vars ytterdörrar är låsta och öppningsbara fönster är stängda och inifrån reglade.

Vid stöld på arbetsområde, på tillfällig upplagsplats eller i transportmedel gäller att den försäkrade ska vidta rimliga säkerhetsåtgärder för att förhindra stöld och följa säkerhetsföreskrifterna enligt punkt 1.11.

1.6.1.2 Låsändring

Försäkringen gäller även för kostnader för låsändring som skäligen måste göras till följd av att nyckel eller kod till försäkringstagarens utförda arbeten eller disponerade lokaler stulits i samband med inbrott*) i lokal där försäkringen gäller enligt punkt 1.3.1.1**) eller i samband med rån.

Detta gäller under förutsättning att inbrottet skett i lokal som försäkringstagaren disponerar för sin verksamhet och som uppfyller inbrottsskyddsklass 1 enligt punkterna 1.11.2.6.1 och 1.11.2.6.2 eller i försäkringstagarens eller dennes arbetstagares bostad vars ytterdörrar är låsta och öppningsbara fönster är stängda och inifrån reglade.

Ersättning lämnas dock endast för låsändring i ytterdörrar till bostäder och andra lokaler.

Högsta ersättning är 150 000 kronor per skada. Om nycklar eller nyckelkort stulits ur låst värdeskåp eller säkerhetsskåp lägst Eurograde 1 eller i samband med rån begränsas högsta ersättning till 350 000 kronor per skada.

**) Med inbrott avses här att någon olovligen med våld brutit sig in i lokal eller bostad.*

****) Observera att fordon eller andra transportmedel, container med mera inte är lokal varför låsändring på grund av stöld av nyckel i till exempel transportmedel inte omfattas av försäkringen.*

1.6.2 Undantag

1.6.2.1 Allmänna undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som består i förslitning, förbrukning, korrosion (till exempel rost eller frätning), kavitation, beläggning eller annan avsättning såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utanför ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas
- som består i svamp, mögel, röta eller annan biologisk inverkan, såvida inte skadan är en direkt följd av en i övrigt ersättningsbar skada
- genom svinn
- genom bedrägeri, förskingring eller liknande förmögenhetsbrott
- genom den försäkrades uppsåt, grova vårdslöshet eller risktagande i enlighet med allmänna avtalsbestämmelser, punkt 7.3
- av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- på begagnad egendom ingående i arbeten som utgör montage. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att skadan inte till någon del orsakats av bristfällighet eller felaktighet i den begagnade egendomen
- vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med genombrott i damm som inte är arbeten
- som leverantör av vara är skyldig att ersätta enligt åtagande i avtal. Försäkringen gäller dock i den mån leverantör inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan visa detta
- på egendom i transportmedel eller vid lastning och lossning i samband med transport om någon annan än den försäkrade står faran för eller ansvarar för skada på egendomen.

1.6.2.2 Arbeten

Försäkringen gäller inte för kostnad för att

- **åtgärda fel i material eller i utförd arbetsprestation och inte heller för skada på arbeten som orsakats av sådant fel**
- **åtgärda arbeten som är felaktiga på grund av ofullständiga eller felaktiga beräkningar, ritningar, beskrivningar, råd eller anvisningar och inte heller för skada på arbeten som orsakats av sådan felaktighet.**

Undantaget avser dock endast sådana kostnader som skulle ha uppkommit om felaktigheten hade åtgärdats omedelbart innan skadan uppkommit.

1.6.2.3 Hjälpmedel

Försäkringen gäller inte för skada

- **på förbrukningsmaterial ingående i hjälpmedel till exempel drivmedel, däck och slangar, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, larvband och transportband, om inte skadan uppkommit genom brand eller inbrott**
- **av sådan art som inte är en följd av påvisbar yttre orsak**
- **som består i sönderfrysning av förbränningsmotor med därtill hörande kylsystem**
- **som består i att till bergbormaskin hörande utrustning såsom borrhäste, borrhång, skarvhylsa och borkrona (bormejsel) fastnar eller går förlorad under marknivå.**

1.7 RÖJNINGSKOSTNADER

Med ändring av punkt 1.9 i grundvillkoret gäller följande.

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion samt deponering). Ersättning lämnas endast för kostnad avseende röjning av försäkrad egendom och endast för kostnad som uppkommer inom 1 år från skadetillfället.

Enbart röjningskostnad som understiger självrisken ersätts inte.

Högsta ersättning

För röjningskostnader avseende helvärdesförsäkrade arbeten och hjälpmedel får försäkringsbeloppet för arbeten och hjälpmedel överskridas, dock sammanlagt högst med 2 000 000 kronor.

Vid förstariskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad, räddningskostnad och egendomsskada till försäkringsbeloppet.

1.8 SKADEVÄRDERINGSREGLER

1.8.1 Arbeten

Skada på arbeten värderas enligt skadevärderingsreglerna för maskinerier enligt grundvillkoret.

1.8.1.1 Eget arbete

Skada på arbeten som återställs av den försäkrade med egen personal värderas till

- **materialkostnaden i enlighet med den försäkrades avtalade priser och normala rabatter samt**
- **arbetskostnaden enligt avtalat timpris för den försäkrades arbetstagare inklusive kostnad för arbetsledning, dock högst ett för branschen normalt timpris för aktuellt arbete.**

Den försäkrade har rätt att få ersättning även för skäligt entreprenörspåslag på skadekostnaden för eget arbete (material- och arbetskostnad enligt föregående stycke) med följande:

ERSÄTTNING	VID SKADEKOSTNAD
12 %	upp till 1 000 000 kronor
10 %	mellan 1 000 000 kronor–5 000 000 kronor
8 %	mellan 5 000 000 kronor–10 000 000 kronor
6 %	över 10 000 000 kronor

För det fall ersättning för förlorat täckningsbidrag lämnas i enlighet med avbrottsförsäkring, ska ersättning för eget arbete enligt ovan och ersättning från sådan avbrottsförsäkring samordnas så att kostnader och vinst inte ersätts från bägge momenten.

1.8.2 Hjälpmedel

Vid skada på hjälpmedel som inte anges i tabellen nedan tillämpas skadevärderingsreglerna för maskinerier enligt grundvillkoret.

Med ändring av häremot stridande skadevärderingsregler i grundvillkoret värderas skada på hjälpmedel som anges i nedanstående tabell till återställandet, dock högst till egendomens kvarvarande värde enligt tabellen.

TYP HJÄLPMEDEL	EGENDOMENS ÅLDER utan åldersavskrivning*)	AVDRAG per påbörjat år därefter*) **)
Ställning, container och bod	5 år	10 %
Duk i plasthall och tält	1 år	15 %
Handverktyg och redskap som inte är el-, tryckluft- eller motordrivna då enskilt föremåls nyanskaffningsvärde understiger 50 000 kr	2 år	10 %
Eldrivna verktyg, redskap och maskiner då enskilt föremåls nyanskaffningsvärde understiger 50 000 kr	1 år	20 %
Motordrivna och tryckluftsdrevna maskiner och fordon, t ex kompressor, byggtork och bygghiss då enskilt föremåls nyanskaffningsvärde understiger 50 000 kr	1 år	10 %
	Egendomens ålder utan åldersavskrivning*)	Egendomen värderas därefter högst till*) **)
Handverktyg, redskap samt eldrivna, motordrivna och tryckluftsdrevna verktyg, maskiner och fordon, t ex kompressor, byggtork, bygghiss och borrhög då enskilt föremåls nyanskaffningsvärde är 50 000 kr eller högre	1 år	egendomens dagsvärde

*) Räknat från den tidpunkt då egendomen första gången togs i bruk som ny

**) Åldersavskrivningen beräknas från egendomens nyanskaffningsvärde

Avdrag för värdeminskning enligt ovanstående tabell är begränsad till 80 procent för egendom som innan skadan var i funktionsdugligt skick och normalt underhållen. Var egendomen uttjänt redan innan skadan kan avdrag göras upp till 100 procent.

1.8.3 Arbetstagares egendom samt Ritningar, arkivhandlingar, datainformation och programlicenser

Skada på arbetstagares egendom samt ritningar, arkivhandlingar, datainformation och programlicenser värderas enligt skadevärderingsreglerna för motsvarande objekttyp enligt grundvillkoret.

1.9 ERSÄTTNINGSGREGLER

Skada värderas enligt skadevärderingsreglerna i punkt 1.8 och ersätts enligt följande regler.

Med ändring av punkt punkt 1.11.2- 1.11.3.3 i grundvillkoret gäller följande.

1.9.1 Helvärdesförsäkring - Arbeten och Hjälpmedel

Föreligger full försäkring ersätts uppkommen skada på arbeten och hjälpmedel, med de regler och begränsningar som framgår av villkoren i övrigt, intill försäkringsbeloppet.

Full försäkring föreligger om försäkringsbeloppet för

- **arbeten motsvarar det högsta värdet av arbeten på ett och samma arbetsområde under det kommande försäkringsåret. Även värdet av egendom och arbetsprestationer som beställare tillhandahåller ska vara medräknat i försäkringsbeloppet**
- **hjälpmedel motsvarar nyanskaffningsvärdet för alla av försäkringstagaren ägda, hyrda, leasade och lånade hjälpmedel som kan brukas på arbetsområden, oavsett om dessa befinner sig på arbetsområde på försäkringstagarens försäkringsställe eller på annan plats.**

1.9.1.1 Underförsäkring och påföljd

Om försäkringsbeloppet är för lågt i förhållande till det verkliga värdet av arbeten och hjälpmedel enligt punkt 1.9.1, föreligger underförsäkring.

Vid underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt emot förhållandet mellan i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp, eventuellt uppräknat enligt punkt 1.5.3, och det belopp som för arbeten och hjälpmedel ska upptas som försäkringsbelopp för att full försäkring ska föreligga. Vid underförsäkring görs motsvarande reducering vid ersättning för räddnings- och röjningskostnader.

1.9.2 Förstariskförsäkring

Vid förstariskförsäkring ersätts uppkommen egendomsskada samt räddnings- och röjningskostnader i enlighet med de regler och begränsningar som framgår av villkoren i övrigt, sammanlagt högst intill försäkringsbeloppet.

1.10 SJÄLVRISK

1.10.1 Särskild självrisk

Med ändring av punkt 4.6.2 i grundvillkoret upphävs punkterna 4.6.2.1-4.6.2.4 och följande gäller istället.

1.10.1.1 Väsentligt fel under avtalad ansvarstid

Självrisk är lägst 1 prisbasbelopp vid skada enligt punkt 1.2.2.3. Självrisk dras vid varje skadetillfälle från de sammanlagda kostnaderna för skada, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande, röjning och räddning. Har högre självrisk avtalats gäller den avtalade självrisk enligt försäkringsbrevet.

1.11 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER OCH PÅFÖLJD VID ÅSIDOSÄTTANDE AV SÄKERHETSFÖRESKRIFT

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingsätt eller anordningar som är avsedda att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Den försäkrade svarar gentemot Berkley för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- **den försäkrades företagsledning**
- **övriga arbetstagare hos den försäkrade**
- **entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade**
- **annan som har att tillse att föreskriften följs.**

Säkerhetsföreskrifterna i punkterna 1.13.2–1.13.3 samt 1.13.10 i grundvillkoret gäller.

Säkerhetsföreskrifterna i punkterna 1.13.1 och 1.13.4–1.13.9 i grundvillkoret upphävs och ersätts av punkterna 1.11.1 och 1.11.2 nedan.

Villkorspunkt 1.13.2 i grundvillkoret upphävs. Istället gäller påföljdsreglerna i Allmänna avtalsbestämmelser, punkt 6.2 och nedan.

1.11.1 Generella regler

Med ändring av punkt 1.13.1 i grundvillkoret gäller följande.

1.11.1.1 Av Berkley meddelade föreskrifter

Den försäkrade ska utöver i detta villkor angivna föreskrifter följa

- **de föreskrifter som anges i försäkringsbrevet och i övriga försäkringshandlingar, till exempel besiktningsprotokoll**
- **de föreskrifter som anges i allmänt villkor eller i särskilt villkor.**

1.11.1.2 Övriga föreskrifter

Den försäkrade ska utöver i punkt 1.13.1.1 angivna föreskrifter även följa

- **de föreskrifter som meddelas av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande, i syfte att förhindra eller begränsa skada**
- **de föreskrifter som i syfte att förhindra eller begränsa skada utgivits av tillämplig branschorganisation**
- **de föreskrifter – med tillämpningsföreskrifter – som i syfte att förhindra eller begränsa skada meddelas i lag, förordning eller i myndighets föreskrift om till exempel**
 - brandfarliga och explosiva varor i lag (2010:100) och förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor
 - elektrisk starkströmsanläggning i starkströmsförordning (2009:22) och förordning (1993:1068) om elektrisk materiel
- **Arbetsmiljöverkets föreskrifter som är tillämpliga i den försäkrade verksamheten**
- **övriga lagar och förordningar eller myndighets föreskrifter som är tillämpliga i den försäkrade verksamheten.**

1.11.1.3 VVS-installationer och våtutrymmen

VVS-installation och arbete i våtutrymme ska utföras enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar, Boverkets regler och anvisningar och/eller gällande branschregler.

De branschregler som avses är till exempel regler från Byggkeramikrådet, AB Svensk våtrumskontroll, Målarmästarna och Säker vatteninstallation.

1.11.2 Säkerhetsföreskrifter – Krav på inbrottsskydd och på andra åtgärder för att förhindra stöld – Entreprenadförsäkring

1.11.2.1 Allmänna föreskrifter

För att förhindra stöld ska den försäkrade, med hänsyn till egendomens värde, stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt vidta rimliga säkerhetsåtgärder.

Har säkerhetsåtgärder inte vidtagits gäller huvudregeln enligt punkt 1.11.2.7.1.

Har säkerhetsåtgärder vidtagits men inte tillräckligt för att uppnå säkerhetsföreskrifterna nedan görs avdrag från ersättning i enlighet med punkterna 1.11.2.7.1 och 1.11.2.7.2.

1.11.2.2 På arbetsområde och på tillfällig upplagsplats

1.11.2.2.1 I låst lokal, bod, skjul eller container

För att förhindra stöld på arbetsområde och på tillfällig upplagsplats gäller att egendom ska förvaras i låst lokal, bod, skjul eller container som uppfyller kraven på inbrottsskydd enligt punkterna 1.11.2.6.1 och 1.11.2.6.2 respektive 1.11.2.6.3.

1.11.2.2.2 Inte i låst lokal, bod, skjul eller container

Om egendomens vikt eller volym innebär att den inte kan förvaras i låst lokal, bod, skjul eller container ska egendomen

- **förvaras inom låst inhägnat område som uppfyller kraven enligt punkterna 1.11.2.6.1 och 1.11.2.6.4 eller**
- **låsas fast i annan egendom som inte kan förflyttas så att egendomen inte utan stora svårigheter kan stjälas. Fastlåsning ska göras med kätting, minst klass 3, och med godkänt hänglås, minst klass 3, se godkänd låsenhet.**

1.11.2.3 I transportmedel

För att förhindra stöld i transportmedel ska

- **transportmedlet inte lämnas utan uppsikt vid lastning och lossning**
- **egendom inte förvaras på öppet flak eller flak täckt med kapell utan att transportmedlet håll under uppsikt**
- **släpfordon vara låst med godkänd låsenhet (dragskolås) – både när det är kopplat till dragfordonet och när det har parkerats fränkopplat**
- **nyckel till transportmedlet inte lämnas kvar i, på eller i närheten av transportmedlet**
- **transportmedlets förarhytt, takbox, släpfordon och övriga utrymmen vara låsta**
- **fönster vara stängda.**

1.11.2.3.1 Parkering utom arbetstid

För att förhindra stöld av egendom i transportmedel som har parkerats utom arbetstid ska transportmedlet parkeras i låst garage som enbart disponeras av försäkringstagaren eller dennes arbetstagare eller vara uppställt inom inhägnat område som har ständig bevakning eller som är låst och som uppfyller krav på inbrottsskydd enligt punkterna 1.11.2.6.1 och 1.11.2.6.4.

1.11.2.4 På försäkringsställe

På försäkringsställe ska egendom förvaras i låst lokal som uppfyller den inbrottsskyddsklass som gäller för aktuellt försäkringsställe eller i bod, skjul, container eller inom inhägnat område som uppfyller kraven på inbrottsskydd enligt punkt 1.11.2.6.

1.11.2.5 I försäkringstagarens eller dennes arbetstagares bostad

Vid förvaring av försäkrad egendom i försäkringstagarens eller dennes arbetstagares bostad gäller att ytterdörrar är låsta och öppningsbara fönster är stängda och inifrån reglade.

1.11.2.6 Krav på inbrottsskydd

1.11.2.6.1 Allmänt om inbrottsskyddskrav

Försäkringen gäller med följande krav på inbrottsskydd avseende, bod, skjul, container och lokal inom byggnad som är under arbete och liknande utrymmen där egendom förvaras. För försäkringsställe och försäkringstagarens eller dennes arbetstagares bostad gäller punkt 1.11.2.4 respektive 1.11.2.5.

För försäkringen gäller att föreskrivna inbrottsskyddskrav ska vara uppfyllda och att samtliga föreskrivna skyddsanordningar ska vara i funktion exempelvis

- **lås ska vara låsta**
- **reglar ska vara reglade**
- **larmanläggningar ska vara aktiverade**
- **nyckel, kombination eller kod ska inte lämnas i lås till dörr, port eller lucka eller förvaras i omedelbar anslutning till sådant lås. Om så sker anses dörr, port eller lucka inte vara låst.**

Skyddskraven gäller såväl ingångs- som utgångsvägar. Samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren anses som en och samma lokal.

Skyddskraven motsvarar inbrottsskyddsklass 1 som närmare beskrivs i folder som kan läsas på www.berkleyforsakring.se.

1.11.2.6.2 Krav på inbrottsskydd avseende bod, skjul och lokal inom byggnad som är under arbete på arbetsområde eller på tillfällig upplagsplats

Omslutningsyta

Omslutningsyta – väggar, golv och tak samt dörrar, portar, luckor och fönster med tillhörande lås- och reglingsanordningar – ska, såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar, i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

Väggar, golv och tak

Ytterväggar av sten, betong, tegel, lättbetong, trä, två lager plåt eller flerskiktsväggar av blandade material med motsvarande styrka är godtagbara. För golv och tak godtas utförande som ger ett likvärdigt skydd mot inbrott som vägg enligt ovan.

Dörr, port och lucka

Ytterdörrar, -portar och -luckor av trä, aluminium och stål är godtagbara. Dörrenheten ska vara i gott skick och monterad enligt tillverkarens anvisningar.

Låsning av dörr, port och lucka

Låsning ska ske med låsenhet som uppfyller godkänd låsenhet. Observera att låset inte får vara försett med fungerande vred/nödutrymningsbeslag. Även utåtgående dörrars, portars och luckors bakkant ska säkras mot uppbyggnad.

Dörr, port, och lucka kan istället vara försedd med stålbom minst 10 x 50 mm som räcker över hela dörren, porten eller luckan och som är fäst med genomgående bultar. Invändig stålbom ska vara låst med godkänt hänglås i lägst klass 3 och hänglåsbeslag i lägst klass 3 i enlighet Svenska Stöldskyddsföreningens normer. Utvändig stålbom ska vara låst med godkänt hänglås i lägst klass 4 och hänglåsbeslag i lägst klass 4 i enlighet Svenska Stöldskyddsföreningens normer.

Fönster

Fönster och fönsterkarmar samt övriga glasade partier ska vara i gott skick samt vara utförda och monterade så att de inte utan svårighet kan demonteras. Öppningsbart fönster, oavsett belägenhet (även i dörr, port och lucka) ska vara stängt och invändigt reglat. Ventilationsfönster ovan dörr får dock vara öppet om det har inkrypningskydd.

Brandventilator

Brandventilator ska antingen vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller ha inkrypningskydd.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm ska ha inkrypningskydd.

1.11.2.6.3 Krav på inbrottsskydd avseende container

Omslutningsyta

Container skall ha omslutningsytor av minst 1 mm tjock stålplåt eller annat utförande som särskilt godtagits av Berkley. Fönster eller annan öppning skall ha inkrypningsskydd.

Dörr, port eller lucka

Dörr, port eller lucka ska vara låst i enlighet med Svenska Stöldskyddsföreningens normer

- **hänglås i lägst klass 4 och**
- **hänglåsbeslag i lägst klass 4.**

1.11.2.6.4 Krav på inbrottsskydd avseende inhägnat område

Området där den försäkrade egendomen förvaras ska vara omslutet av en inhägnad (stängsel, vägg, grind, port m m), som i sin helhet ger ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvårar bortförandet av stöldgods.

Inhägnaden ska bestå av stängsel eller vägg och vara totalt minst 2,20 m hög, varav de översta 0,20 m ska utgöras av minst två rader taggråd.

Inhägnaden ska anslutas så nära till marken att inkrypning under inhägnaden förhindras.

Inhägnadens fastsättningsanordningar, stolpar, stag med mera ska vara förankrade i marken på ett godtagbart sätt.

Exempel på godtagbart utförande av stängsel och väggar är

- **flätverksstängsel av minst 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek ej överstigande 50 x 50 mm**
- **vägg av trä, minst 25 mm tjock**
- **vägg av stålplåt, minst 1 mm tjock.**

Grind, port och dörr

Grind, port och dörr ska fylla samma krav på skydd mot inbrott som stängsel och vägg enligt ovan.

Vid gångjärn till grind, port eller dörr ska finnas en spärranordning som förhindrar avlyftning i stängt läge.

Grind, port och dörr ska vara låst med en godkänd låsenhet.

Grind, port, och dörr kan istället vara försedd med stålbom minst 10 x 50 mm som räcker över hela grinden, porten eller dörren och som är fäst med genomgående bultar. Invändig stålbom ska vara låst med godkänt hänglås i lägst klass 3 och hänglåsbeslag i lägst klass 3 i enlighet Svenska Stöldskyddsföreningens normer. Utvändig stålbom ska vara låst med godkänt hänglås i lägst klass 4 och hänglåsbeslag i lägst klass 4 i enlighet Svenska Stöldskyddsföreningens normer.

1.11.2.7 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

1.11.2.7.1 Huvudregel

Har den försäkrade försummat att följa en säkerhetsföreskrift, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften hade följts.

Om den försäkrade kan göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften hade följts, kan ersättning lämnas för denna del.

Reglerna om påföljd och minskning av skadeersättning när säkerhetsföreskrift inte har följts, gäller för sammanlagd ersättning från egendoms-, avbrotts-, extra-kostnads-, forceringskostnads- och åtkomstförsäkring.

Om inte annat anges i punkt 1.11.2.7.2 nedan gäller huvudregeln.

1.11.2.7.2 Avvikelse från huvudregeln

Har föreskrift enligt punkt 1.11.1 inte följts, görs avdrag med 20 procent av den sammanlagda ersättning som annars skulle ha betalats, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp.

Har föreskrift enligt nedanstående punkter inte följts, görs avdrag från den ersättning som annars skulle ha betalats, med 15 000 kr

- **1.11.2.1–1.11.2.2 – På arbetsområde och på tillfällig upplagsplats**
- **1.11.2.3 – I transportmedel, dock inte vid parkering utom arbetstid.**

Har föreskrift enligt punkt 1.11.2.3.1 Parkering utom arbetstid inte följts, tillämpas inte avvikelse från huvudregeln.

2. AVBROTTSFÖRSÄKRING FÖR ENTREPRENAD

Om det i försäkringsbrevet anges att avbrottsförsäkring ingår och är utökad att gälla för avbrott på arbetsområde gäller följande.

Avbrottsförsäkringen enligt grundvillkoret omfattar avbrott som uppstått i den försäkrade verksamheten genom sådan egendomsskada på arbetsområde som är ersättningsbar enligt del 1, Egendomsförsäkring ovan. I övrigt gäller samma villkor som i grundvillkoret del 2, Avbrottsförsäkring.

3. FORCERINGS- OCH EXTRAKOSTNADSFÖRSÄKRING

Försäkring för forcerings- och extrakostnader ingår utan tilläggsavtal enligt nedanstående.

3.1 NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för kostnader som omfattas av försäkringen och som uppkommer under ansvarstiden till följd av ersättningsbar egendomsskada som inträffat under försäkringstiden när försäkringen varit i kraft.

Ansvarstiden är 12 månader, om inte annat anges i försäkringsbrevet, räknat från den tidpunkt ersättningsbar egendomsskada inträffade.

3.2 FÖRSÄKRAT INTRESSE

- **Försäkringen avser under ansvarstiden uppkomna skäligena**
- **extrakostnader för ofrånkomliga åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada på arbeten eller hjälpmedel inte hade inträffat samt**
- **forceringskostnader avseende återställande av arbeten för att undvika viten.**

3.3 FÖRSÄKRINGSBELOPP – HÖGSTA ERSÄTTNING

Försäkringsbeloppet är 500 000 kronor om inget annat anges i försäkringsbrevet.

3.4 FÖRSÄKRADE SKADEHÄNDELSER

3.4.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för kostnader enligt punkt 1.4 som uppkommer som en direkt följd av egendomsskada som omfattas av del 1, dock inte vid låsändringar och inte heller vid skada på befintlig egendom.

För forceringskostnader gäller försäkringen endast om försäkringstagaren inte kan åberopa rätt till tidsförlängning enligt branschavtal eller annat avtal.

3.4.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- **egendomsskada och värdeminskning**
- **kostnad som beror på att skadad egendom inte omedelbart återställs, såvida inte dröjsmålet beror på hinder utanför försäkringstagarens kontroll**
- **förlust av intäkter, täckningsbidrag eller goodwill**
- **kostnad genom försenad eller utebliven leverans**
- **vite, böter eller liknande**
- **kostnad som beror på förlängd avbrottsid som orsakas av**
 - att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift
 - dröjsmål med åtgärdande av avbrottsorsak på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, till exempel bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist
- **kostnad som orsakas av att en del av ansvarstiden utnyttjas till förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan.**

3.5 ERSÄTTNINGSGREGLER

Om underförsäkring föreligger enligt del 1, punkt 1.9.1.1 för arbeten respektive hjälpmedel och ersättningen för skadad egendom reduceras på grund av detta, reduceras ersättningen avseende forcerings- och extrakostnader i motsvarande grad.

3.6 SJÄLVRISK

Vid varje skada dras från det sammanlagda skadebeloppet ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. Självrisk är densamma som för skada enligt del 1, om inte annat anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms-, avbrotts- forcerings- och extrakostnadsskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

4. BEFINTLIG EGENDOM

Försäkring för befintlig egendom ingår utan tilläggsavtal enligt nedanstående.

4.1 VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för

- **försäkringstagaren**
- **försäkringstagarens beställare om denne är byggherre eller slutlig beställare**

om försäkringstagaren enligt skriftligt avtal med beställaren är skyldig att teckna försäkring för befintlig egendom.

Försäkringen gäller för privatperson i egenskap av hyresgäst eller bostadsrättshavare utan att försäkring för befintlig egendom avtalats.

4.2 NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden om försäkringen varit i kraft, med följande begränsningar.

För skada på befintlig egendom under entreprenadtid/utförandetid gäller försäkringen längst intill tidpunkt när arbeten helt eller delvis avlämnats/övertagits av beställaren.

För skada på befintlig egendom som upptäcks efter entreprenadtidens/-utförandetidens slut gäller försäkringen även upp till tre år efter att arbeten helt eller delvis avlämnats/övertagits av byggherren/slutliga beställaren. Vid skada enligt föregående mening gäller försäkringen dock inte för skada som omfattas av skadad egendoms ägares egen försäkring.

Försäkringen för befintlig egendom gäller för försäkringstagaren även vid arbeten avseende byggnadsverksamhet i egen regi och med samma förutsättningar i övrigt som anges i del 1, punkt 1.2.3.

4.3 VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för skada som inträffat inom eller i direkt anslutning till försäkringstagarens arbetsområde.

4.4 FÖRSÄKRAD EGENDOM OCH FÖRSÄKRINGSBELOPP

4.4.1 Försäkrad egendom

Försäkrad egendom är befintlig egendom som tillhör försäkringstagarens beställare om denne är byggherre eller slutlig beställare inom eller i direkt anslutning till försäkringstagarens arbetsområde.

Försäkrad egendom är även befintlig lös egendom som tillhör privatperson i egenskap av hyresgäst eller bostadsrättshavare, samt egendom som ingår i bostadsrättshavares underhålls- och reparationskyldighet, inom eller i direkt anslutning till försäkringstagarens arbetsområde.

Försäkringen gäller även för befintlig lös egendom som tillhör näringsidkare i egenskap av hyresgäst eller bostadsrättshavare i direkt anslutning till försäkringstagarens arbetsområde under förutsättning

- **dels att försäkringen utökats att gälla för detta, vilket i så fall särskilt anges i försäkringsbrevet**
- **dels att försäkringstagaren i skriftligt avtal med beställaren är skyldig att teckna försäkring för befintlig egendom som tillhör näringsidkare.**

Försäkringen gäller inte i något fall för egendom som är att hänföra till objekttyperna arbeten, hjälpmedel eller pengar och värdehandlingar och inte heller för egendom som ingår i försäkringstagarens eller annan entreprenörs arbeten, oavsett om avlämnande av arbetena skett.

4.4.2 Försäkringsbelopp

Försäkringen är för befintlig egendom en förstariskförsäkring.

För skada på befintlig egendom i samband med entreprenadverksamhet är försäkringsbeloppet 2 000 000 kronor, om inte annat anges i försäkringsbrevet. För samtliga sådana skador under ett och samma försäkringsår är ersättningen begränsad till 2 försäkringsbelopp.

4.4.2.1 Högsta ersättning

Den sammanlagda ersättningen för egendomsskada, räddningskostnad enligt Allmänna avtalsbestämmelser, punkt 8.3, och röjningskostnad enligt punkt 1.7, är begränsad till försäkringsbeloppet enligt punkt 1.5.2.

4.5 FÖRSÄKRADE SKADEHÄNDELSER

Försäkringen gäller med samma omfattning som i del 1, punkt 1.6, dock inte för låsändringar.

Försäkringen gäller endast för skada som har direkt samband med försäkringstagarens entreprenadverksamhet.

4.6 RÖJNINGSKOSTNADER

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion samt deponering). Ersättning lämnas endast för kostnad avseende röjning av försäkrad befintlig egendom och endast för kostnad som uppkommer inom 1 år från skadetillfället.

Enbart röjningskostnad som understiger självriskens ersätts inte.

Högsta ersättning framgår i punkt 1.5.2.2.

4.7 SKADEVÄRDERINGSREGLER

Skada på befintlig egendom värderas enligt det försäkringsvillkor i Berkley som skulle ha varit tillämpligt om egendomens ägare hade tecknat sedvanlig egendomsförsäkring för egendomen i Berkley.

Merkostnad till följd av myndighetsbeslut eller till följd av byggnads särart omfattas inte av försäkringen för befintlig egendom.

4.8 SJÄLVRISK

Vid varje skada dras från det sammanlagda skadebeloppet ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. Självriskens är densamma som för skada enligt del 1, om inte annat anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms-, avbrotts-, forcerings- och extrakostnadsskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

5. ÅTKOMSTFÖRSÄKRING FÖR ENTREPRENÖR

Denna punkt ingår endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet.

Med tillämpning av del 1, villkor ARO 1:1 i övrigt så gäller följande tillägg till punkt 1.6.2.2.

Vid ersättningsbar skada på försäkrade arbeten på arbetsområde när skadan beror på fel i material eller felaktigt utförd arbetsprestation eller felaktiga beräkningar, ritningar, beskrivningar, råd eller anvisningar, gäller försäkringen för

- **kostnad för lokalisering och friläggning av felaktigheten**
- **återställandekostnad**

som erfordras för att avhjälpa skadan.

Åtkomstförsäkringen gäller dock inte för

- **skada som framträder senare än 2 år efter att skadade arbeten avlämnats/övertagits av beställaren**
- **kostnader för att avhjälpa själva felet**
- **lokaliserings-, frilägnings- och återställandekostnader avseende putsad, oventilerad träregelväggkonstruktion.**

Högsta ersättning

Försäkringsbeloppet för åtkomstförsäkringen är 500 000 kronor om inte annat anges i försäkringsbrevet. Högsta ersättning för samtliga åtkomstkostnader enligt detta villkor, som uppkommer under ett och samma försäkringsår är begränsat till det dubbla försäkringsbeloppet.

Självrisk

Vid varje skada dras från det sammanlagda skadebeloppet ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. Självrisk är densamma som för skada enligt del 1, om inte annat anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms-, avbrotts-, forcerings- och extrakostnadsskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

6. STILLESTÅNDSFÖRSÄKRING FÖR ENTREPRENÖR

Denna punkt ingår endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet.

Med tillämpning av del 2, Avbrottsförsäkring för entreprenad i övrigt så gäller följande tillägg.

Stilleståndsförsäkringen gäller vid ersättningsbar skada på försäkrade arbeten på arbetsområde under entreprenadtid.

Om försäkringstagarens arbetstagare som en direkt följd av skadan inte kan sysselsättas på arbetsområde eller på annan arbetsplats lämnas ersättning med ett belopp motsvarande arbetskostnaden enligt avtalat timpris för den försäkrades arbetstagare inklusive kostnad för arbetsledning och antalet timmar som arbetstagaren inte kunde sysselsättas. Arbetskostnaden får tas upp till högst ett för branschen normalt timpris för aktuellt arbete.

Arbetstagare som arbetar med rivning, röjning, återställande eller liknande, av skadan, betraktas som sysselsatt och ersättning för arbetskostnad avseende sådan arbetstagare kan därmed inte lämnas enligt stilleståndsförsäkringen.

Karenstiden är 2 arbetsdagar. Med karenstid avses att ersättning inte lämnas för stillestånd under viss tid. Karenstiden avser här dagar som annars skulle ha arbetats.

Ansvarstiden är 30 dagar kalendertid. Med ansvarstid avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag ersättningsbar egendomsskada inträffar.

För det fall ersättning för förlorat täckningsbidrag lämnas i enlighet med avbrottsförsäkringen, ska ersättning från stilleståndsförsäkringen och avbrottsförsäkringen samordnas så att lönekostnad för samma tidsperiod och arbetstagare inte ersätts från bägge försäkringarna.

Högsta ersättning

Försäkringsbeloppet för stilleståndsförsäkringen är 500 000 kronor. Högsta ersättning för samtliga kostnader enligt detta villkor, som uppkommer under ett och samma försäkringsår är begränsat till det dubbla försäkringsbeloppet.

7. DEFINITIONER OCH FÖRKLARINGAR

Med tillägg till villkor för Allmänna avtalsbestämmelser samt definitioner och förklaringar, gäller följande.

AB

Med AB i entreprenadförsäkring avses Allmänna Bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader utarbetade av Föreningen Byggandets Kontraktskommitté. AB är avsedda att användas vid utförandeentreprenader, vilket innebär att beställaren svarar för projektering och entreprenören för utförandet.

ABS

Med ABS avses Allmänna Bestämmelser för småhusentreprenader. ABS är avsedda att användas vid entreprenadavtal vid uppförande eller tillbyggnad av en- eller tvåbostadshus som en näringsidkare utför åt en konsument.

ABT

Med ABT avses Allmänna Bestämmelser för Totalentreprenader avseende byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader utarbetade av Föreningen Byggandets Kontraktskommitté. ABT är avsedda att användas vid totalentreprenader, vilket innebär att entreprenören i förhållande till beställaren svarar för både projektering och utförande.

Ansvarstid

Med ansvarstid vid entreprenadförsäkring avses entreprenörens tioåriga ansvarstid enligt AB, ansvarstid och ABS.

Med ansvarstid vid avbrottsförsäkring samt forcerings- och extrakostnadsförsäkring avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag ersättningsbar skada inträffar.

Arbeten (objekttyp)

Med arbeten avses egendom och arbetsprestationer ingående i den försäkrades avtalade åtaganden eller utförande i egen regi samt egendom av förbrukningskaraktär. Med arbeten avses egendom och arbetsprestationer som är avsedda (destinerade) att ingå i en pågående eller avtalad entreprenad. Med arbeten avses även egendom och arbetsprestationer som beställaren tillhandahåller.

Till arbeten räknas inte befintlig egendom och inte heller hjälpmedel.

Arbetsområde

Med arbetsområde avses område som står till försäkrad entreprenörs/hantverkarens disposition för utförande av avtalat åtagande samt därtill hörande tillfällig upplagsplats. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie arbetsställen, till exempel kontor, verkstad, förråd, grustag eller stenkross.

Avlämnat/övertagit

Med avlämnat/övertagit och avlämnande/övertagande avses tidpunkt när entreprenörens arbete i entreprenadrättslig mening är avslutat och avlämnat/överlämnat till beställaren.

Befintlig egendom

Med befintlig egendom avses egendom som tillhör försäkringstagarens beställare om denne är byggherre vid byggnadsverksamhet eller slutlig beställare vid montageverksamhet, inom eller i direkt anslutning till försäkringstagarens arbetsområde.

Med befintlig egendom avses även lös egendom tillhörig hyresgäst eller bostadsrättshavare, samt egendom som ingår i bostadsrättshavarens underhålls- och reparationskyldighet, inom eller i direkt anslutning till arbetsområde.

Som befintlig egendom avses inte egendom som är att hänföra till objekttyperna arbeten och hjälpmedel.

Som befintlig egendom avses inte heller egendom som ingår i försäkringstagarens eller annan entreprenörs arbeten, oavsett om avlämnade av arbetena skett.

Byggherre

Med byggherre avses ägare, eller brukare i ägarens ställe, av fastighet för vars räkning arbeten utförs.

Byggnadsverksamhet

Med byggnadsverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden exempelvis hiss och fläktsystem och som enligt reglerna i 2 kap 2 § jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till montageverksamhet.

Entreprenadverksamhet

Entreprenadverksamhet är ett gemensamt ord för byggnadsverksamhet och montageverksamhet.

Arbetsområde

Med arbetsområde avses område som står till försäkrad entreprenörs/hantverkarens disposition för utförande av avtalat åtagande samt därtill hörande tillfällig upplagsplats. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie arbetsställen, till exempel kontor, verkstad, förråd, grustag eller stenkross.

Avlämnat/övertagit

Med avlämnat/övertagit och avlämnande/övertagande avses tidpunkt när entreprenörens arbete i entreprenadrättslig mening är avslutat och avlämnat/överlämnat till beställaren.

Befintlig egendom

Med befintlig egendom avses egendom som tillhör försäkringstagarens beställare om denne är byggherre vid byggnadsverksamhet eller slutlig beställare vid montageverksamhet, inom eller i direkt anslutning till försäkringstagarens arbetsområde.

Med befintlig egendom avses även lös egendom tillhörig hyresgäst eller bostadsrättshavare, samt egendom som ingår i bostadsrättshavares underhålls- och reparationsskyldighet, inom eller i direkt anslutning till arbetsområde.

Som befintlig egendom avses inte egendom som är att hänföra till objekttyperna arbeten och hjälpmedel.

Som befintlig egendom avses inte heller egendom som ingår i försäkringstagarens eller annan entreprenörs arbeten, oavsett om avlämnade av arbetena skett.

Byggherre

Med byggherre avses ägare, eller brukare i ägarens ställe, av fastighet för vars räkning arbeten utförs.

Byggnadsverksamhet

Med byggnadsverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden exempelvis hiss och fläktsystem och som enligt reglerna i 2 kap 2 § jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till montageverksamhet.

Entreprenadverksamhet

Entreprenadverksamhet är ett gemensamt ord för byggnadsverksamhet och montageverksamhet.

Fel

Med fel avses i entreprenadförsäkring att arbeten eller en del av arbeten inte har utförts alls eller inte har utförts på ett sätt som avtalats. Med fel avses även att det är fel i material ingående i arbeten. Vid arbeten som utförs med konsument som beställare avses med fel reglerna i konsumenttjänstlagen.

Godkänd låsenhet

Med godkänd låsenhet avses intygade/certifierade låsenheter där varje enskild komponent uppfyller kraven i SS 3522 lägst klass 3. Som alternativ avses även certifierade hänglås i kombination med certifierade hänglåsbeslag enligt motsvarande klass enligt SSFN 014 och SSF 018. Godkänd låsenhet i respektive skyddsklass framgår av Säkerhetsguiden, utgiven av Svenska Stöldskyddsföreningen, SSF.

Med låsenhet avses låshus inklusive spärrande kolv och tillhörande spärranordning (till exempel cylinder eller tillhållarpaket) och för låsets funktion nödvändiga behör inklusive till låshuset hörande slutbleck.

Särskilt viktigt för dörrlås är att tänka på att en godkänd låsenhet

- ska från båda sidor av dörren endast kunna öppnas med nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar inbrottsskyddet kan demonteras från dörrens utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Helvärdesförsäkring

Vid helvärdesförsäkring ska försäkringsbeloppet för

- arbeten motsvara det högsta värdet av arbeten på ett och samma arbetsområde under det kommande försäkringsåret. Även värdet av egendom och arbetsprestationer som beställare tillhandahåller ska vara medräknat i försäkringsbeloppet
- hjälpmedel motsvara nyanskaffningsvärdet för alla av försäkringstagaren ägda, hyrda, leasade och lånade hjälpmedel som kan brukas på arbetsområden, oavsett om dessa befinner sig på arbetsområde eller på försäkringstagarens försäkringsställe eller på annan plats.

Föreligger full försäkring ersätts uppkommen skada, med de regler och begränsningar som framgår av villkoren i övrigt, intill försäkringsbeloppet. I annat fall föreligger underförsäkring.

Hjälpmedel (objekttyp)

Med hjälpmedel avses egendom som inte är av förbrukningskaraktär och som är nödvändig för utförande av avtalat åtagande på arbetsområde såsom

- maskiner, verktyg, redskap, presenningar, formar, formluckor, ställningar
- skjul, bodar, containrar, bygglatskontor med utrustning och inhägnader.

Till hjälpmedel räknas inte verkstadsutrustning, cistern och liknande som stadigvarande förvaras på annat ställe än arbetsområde.

Inkrypningskydd

Med inkrypningskydd avses sådan anordning som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in i lokal (exempelvis galler). Inkrypningskydd ska monteras enligt tillverkarens anvisningar i vägg, karm eller dörrblad. All fastsättning ska vara sådan att demontering inte kan göras från utsidan utan avsevärd svårighet. Öppningsbart inkrypningskydd ska låsas med godkänd låsenhet.

Montage/Montageverksamhet

Med montage/montageverksamhet avses montage eller installation av maskiner och annan mekanisk eller elektrisk utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis inrättats för detta ändamål och som enligt Jordabalken kap 2 § 3 hör till fastighet. Montage eller installation av maskiner och annan mekanisk eller elektrisk utrustning som inte är avsedd för byggnads stadigvarande bruk, som avses i Jordabalken kap 2 § 3, är också montageverksamhet.

Näringsidkare

Med näringsidkare avses här företag, firma, förening, organisation och liknande verksamhet, oavsett om verksamheten bedrivs i kommersiellt eller ideellt syfte och oavsett om det är privat eller offentlig verksamhet.

Slutlig beställare

Med slutlig beställare avses den ägare eller brukare av anläggning för vars räkning montage utförs.